

LIV

Matšā 25 lap.

Jaunetku padomneets.

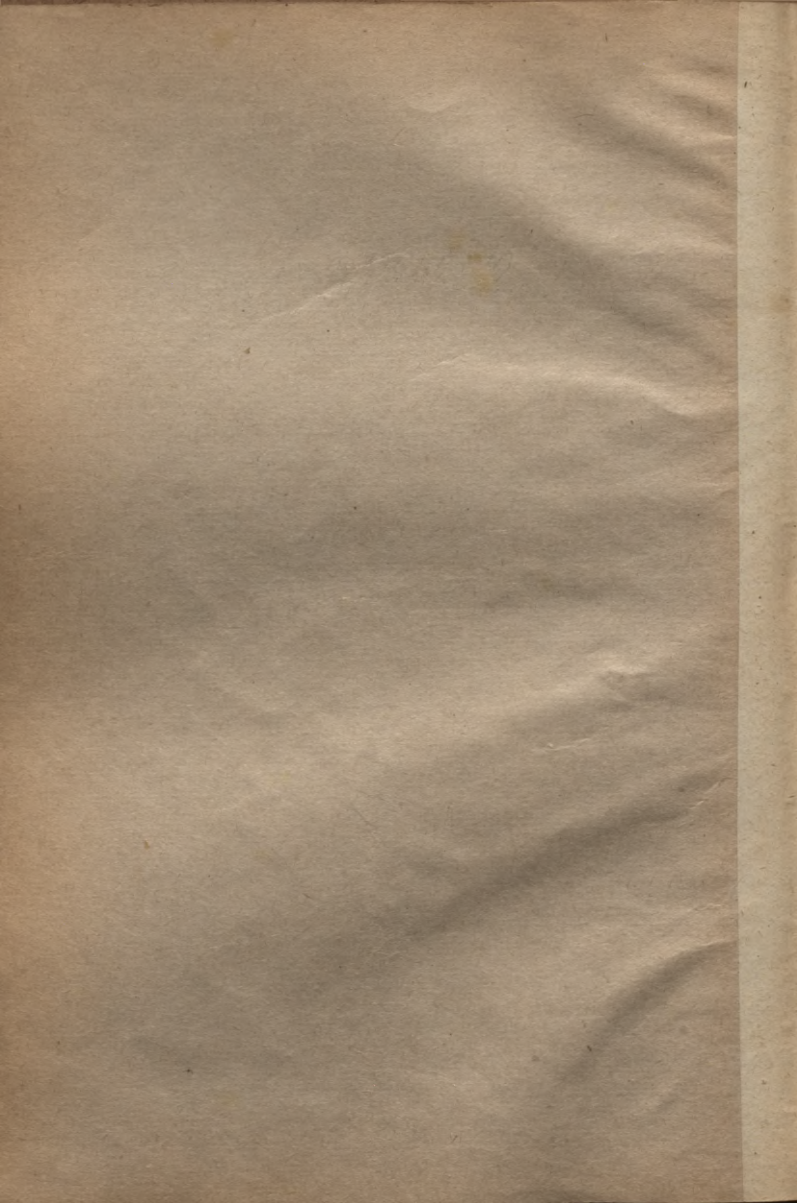
Rokas grahmata jauneklēem, kuri grib tapt
 šabedribā par weikleem, peeklahjigeem, eezee-
 niteem un pātihkameem kawaleereem. Pamah-
 ziba par peeklahjigu un smalku usweščanaš.
 Peelikums: 1) Wišpahrpeenemtee peeklah-
 jibaš likumi pee wehstulu rakstičhanaš un
 wehstulu paraugi. 2) Rā rakstamaš ofertes
 pee weetu mekleščanaš un ofertu paraugi.

36849
 —————
 dzelt.

Rigā, 1914 g.

Apgahdneeziba „Energija“.

$$L \frac{3}{247} \frac{m}{f} (P) ; L \frac{f}{88} (P)$$

Jaunekļu padomneests.

Rokas grahmata jauneklēm, furi grib tapt
fabedribā par weikleem, peeclahjigeem, eeze-
niteem un patihkameem kawaleereem. Pamah-
ziba par peeclahjigu un smaltu usweščanaš.
Peelikums: 1) Wišpahrpeenemtee peeclah-
jibaš likumi pee wehstuku rakstičanas un
wehstuku paraugi. 2) Rā rakstamaš ofertes
pee weetu mekleščanaš un ofertu paraugi.

Rigā, 1914. g.

Uzgahdneeziba „Energija“.

Breeschwahrd's.

Sabeedriſtâ dſihwe ir radijuſi ſinamus liſumus, noteikumus un praſibas, kuru ſinaſchana ir nepezeſchama katram jaunam zilwekam, kuruſch grib tapt ſabeedribâ weikls, kuruſch grib peepildit to audſinaſchanas robu, kaſ tam ir palizis no behrnibas. Sinams, praſchana buht dſchentelmenim wahrda pilnâ noſihmê teef dota galwenâ kahrtâ zaur peenahzigu audſinaſchānu, iſglihtibu un ſaeſchānos ar labu ſabeedribu. Domehr taſ ne wiſeem peeejamſ. Daudſeem behrnibâ jadſihwo ſliktos apſtahtkoſ tã ka no pareiſas audſinaſchānas newar buht ir runa. Jaunibas gados, kad wiſwairat attihſtita ſpehja uſnemt daſchadus eeſpaidus un nemt labus peemehruſ, liſtens leelakai datai leef eekarot ſew teeſibu dſihwot, eemahzotees ſchahdu waj tahdu ſpezialitati, mahſflu waj amatu un tad ruhpeſ par graziju, weiklumu, par wiſpahrpeeneunteem peeklahjibas liſumeem teef aiſmirſtaſ. Bet jaunekliſ ſaſneedſ pilngadibu, ir iſwehlejees ſew prof-ſiju, ir noſtahjees, kã teiz, patſ uſ ſawam kahjam, palizis par pilnteeſigu pilſoni un gribetu eekluht ſabeedribâ. Taſ leekas buht koti weegli: eeet weeju iſtabâ, uſ kahdu wakarū jeb ſapulzi — un leeta darita. Bet, par noſchehlojchānu, tiſ weegla ta leeta naw. Kaſ pee ſabeedribas nepeeradiſ, tahdſ tur eerodotees ir biſkls, neiſweizigs un kaurtrigs, ko taſ ari patſ dabu iſjuſt un kaſ ir pilnigi dabigi, ſewiſchki wehl, ja apſinãſ ſawuſ truhtumus un ſawu nepilnigo audſinaſchānu.

Domehr te weegli war iſpalihdſetees: wajaga titai iſmahjitees ſinamus liſumus par peeklahjibu un ſmalku uſweſchānos, wajaga beeſchaki eet ſabeedribâ, wajaga nowehrot labi audſinatus un iſglihtotus zilwekuſ — un pa-

masam isweiziba, smalkjuhtiba un praschana isturetees fa
peeklahjas, peefawinafees paschi no sewis praktikâ. Schint
grahmatinâ lastajis atradis aifrahdiijumus un padomus,
nepeezeeschamus jauneem zilwekeem, kuri wehlas tapt par
weikleem un mihtkeem kawaleereem. Ditai nedauds pa-
zeetibas, masleet nowehroschanas un paschaudsinaschanas
— un mehrkis buhs kasneegts.

Zastahditajs.

Ahrene un apgehrbs.

Peeklahjigs un tihrs apgehrbs der ka peeklahjiga jauna zilwela pirmā pašihme. Pirmais, kas kriht azis fateefotees ar kahdu, tas ir apgehrbs. Winašch rekomandē zilwefu, ja tas ir glihts un tihrs un otradi — slikti atestē zilwefu, ja tas kriht azis ar šawu nekahrtibu un netihribu. Apgehrbam nemas newajaga buht ūchuhtam pehz paščas pehdejās modes, bet ja winašch labi pee gut, ja tas ir glihts un tihrs, tad ar to war eet wišur, fur tihkas. Originalus un gresnus apgehrbus lai walfā bagatneeki un ūchwauksti, jeb modes geūi, bet peeklahjigs apgehrbs wajadšigs katram kahrtigam jaunam zilwefam. Sahbakeem wajaga buht glihteem, tee nedrihkst klandset un tšchihkset. Weentahršchs, bet glihts apgehrbs peerahda, ka ta nehūatajs ir ar garšchu, kursch nedūenas pehz tukščas ūlawas kahres un kursch negrib ūpihdet ūabeedribas preekšchā (ja winašch ari buhtu bagats) ar ūaūonas originalitati, ūpilgtām krahsam, ūpihdoschām kēhdem, knopem, brelokeem un ziteem ahrejeem ūpoūhumeem. Glihta weentahršchiba apgehrbā ir labi audūinata un isglihtota wiħreeūcha paūihme. Ar apgehrba krahschummu war tifa zitu preekšchā ūpihdet, bet ne zitus ūew peewilkt. Waldūinat war tifa ar dwehūeles ihpaūchibam un laipnibu. Pehz apgehrba ūanem, bet pawada daūchadi, ūinot wina ihpaūchibas, wina peeklahjibas eetureschanu u. t. t., jo winašch tad jau ir nowehrtets.

Kahrtigi apgehrbes zilwels juhtas ūabeedribā briħws, ziteem lihdsšigs un tas nesaudē ūawu zeenu, kamehr sliktā un netihrā apgehrbā winašch ir biħls, puhlas apūlehpt ūawa apgehrba waj apawu nepilnibas. Winašch ūaudē apūhehibu runās, maina ūtahwoklus, wišpahri kautrejas,

apmulst un juhtas neweikli. Runajot par apgehbru, ja-
peemin ari wispahri par ahrejo isfkatu. Kahrtigam jau-
nam zilwekam jabnht weenmehr tihri nomafgatum, glihti
uskemmetam, rokam wajaga buht fewischki tihram. Se-
wischki friht azis gari ataudseti un netihriti nagi, tapeh3
wajaga tihrit beeschki sawus nagus. Pascham nodarbina-
takam zilwekam buhs atrodamas daschas barihwas mi-
nutes, lai tās isleetotu preefsch sawas ahreenes kopschanas.
Tihriba weenmehr eedwehsch patifu, kamehr netihriba ir
pretiga un spilgti friht azis.

Maneeri.

Kuſtibas, gaita un paklaniſchanàs — wiſam tam wajaga notikt weenkahrſchi un dabigi. Iſtureſchanàs un kuſtibas ſabeedribà nedrihſt buht rupjas un neweiſlas. Jums wajaga buht dabiſkeem, nepeſpeeſteem, grazioſeem un ſwabadeem. Neweiſla jeb par dauds wehrdiſka paklaniſchanàs, komiſka kaſju ſchwihkoſchana, diwdomigi ſmaidi jeb ſmeeſli neweetà dara ſliktu eeſpaidu uſ ſabeedribu. Maneeru weenkahrſchumu un newainojamibu ir deefgan gruhiti eeguhſt, bet paſtahwiga nowehroſchana, labas ſabeedribas apmekleſchana un paſchmahziba war eemahzit, ka iſturetees. Wajag peeſpeeſt ſewi peeradinatees mundri turetees, iſweiſzigi ſehſtees, laipni, bet ar zeenu atwainotees un grazioſi klanitees. Runojot par nepeſpeeſchanos un dabikluuu, newar nepeeminet par dauds leelu ſwabadibu, kaſdu daudſi ſew atkauj.

Ir zilweki, kuri eedomajas, ka wini ir labaki, augſtaki par ziteem, atkauj ſew par dauds ſwabadas manees un aplamu iſtureſchanos, kura beeschi ween ir ſmeeſliga un pat apwainojoscha un maſ ko atſchkiras no weenkahrſchas beſkaunibas. Wajaga iſbehtg tomehr biſkumu, kaubribu un ſchaubiſchanos; wini weenmehr un wiſur aiſſedſ zilweka labàs ihpaſchibas. Rapehſ eedomatees, ka uſ jums wiſi ſkatas, ka juhs neweiſli, ſmagi ejeet, ka juhs neſineet, kur roſas liſt? Ejeet nepeſpeeſti, neſamulſt:et no ſkateem, ſkatatees uſ wiſeem taiſni, atkluhti un iſturatees pehſ eeſpehjas dabikſaki. Ar weenu wahrdu ſaſot: greeſcht maſak wehribas uſ ſawu paſcha perſonu. Das jums palihdſes buht iſweiſzigam un grazioſam.

Apeefchanas un fatiffme.

Katram no mums wajaga parahdit usmanibu un zeenibu personam, kuras par mums wezafas gados jeb peh3 sawa stahwofka dsihwē, buht laipnam ar few lih-dsiigeem, tapat ari ar teem, kuri stahw kahdu pakahpi semaf par mums uf sabeedribas trepem. Prezeti laudis nekad nedrihft3 sabeedribā stahstit par sawam mahjas un gimenes nesaderibam un nepatiffchanam. Ar sawstarpejeem pahrmetimeem un fuhdseschanam weenam par otru, prezeteē war tjkai fewi pasemot sabeedribas azis un dot weelu daschadam plahpam.

Pret iffkatru damu wajaga weenmehr eeturet laipnu apeefchanos, zeenibu un usmanibu. Neweens neisrahdi-fees ne fimeekligs, ne lihdejs, ne wehrdij3ki padewigs, ja zentifees pakalpot feeweetei. Balihdjet nemt kahdu leetu, pazelt tās mutautinu, padot wirsdrehbes u. t. t. ir ween-kahrschi katra wihreescha godprahtibas un zeenibas parahdiſchana flaiſtam djimumam. Beepreekſchā stahdiſchanas fungus weenmehr wajaga stahdit damam preekſchā, jaunakus fungus wezakeem, het nekad otradi.

Sanemot pee fewis weefus, jabuht firfnigam un preezigam. No ta, kā ſaimneeks ſanem weefus, b'eschi ween atkaras ta reputazija, tadeh3 ſaimneeka usmanibai wajaga parahditees wiſur. Wiſam jajanem weefis, peh3 eespehjas japakawē tam laiks un wiſadi japarahda tam usmaniba. Laiſotees eet weefos, wajaga ismeklet derigu laiku preekſch tam. Wiſlabakais laiks ir peh3pusdeenā ap pulkſten 6. Katram weefim, neſkatotees uf ſaimneeka weefimihlibu, firfnigumu, wajaga paſcham ruhpetees, lai nebuhtu par naſtu. Nekad newajaga israhdit ſaihgumu, ja leefas, ka netopi peenahzigi eewehrots. Wajaga meh-

ginat patift, domat tifai par patifichanu un galâ ari pats jutifees apmeerinats. Dâpat nepeeklahjas fabeedribâ atwehrt grahmatu un nogrint lafifchanâ. Za fabeedribâ paleef garlaizigi, tad labaf atwaditees un aifcet. Geejot weefu iftabâ, wifpirms wajaga apfwzejinatees ar faimneefem un pehz tam ar weefeem.

Za nama tehws jeb nama mahte, lai pakawetu weefeem laifu, rahda jums bildes, fotografijas jeb fo zitu, peeeklahjiba praſa, lai juhs ifliktos, itin fâ wifs tas, fo winſch jums rahda, juhs koti interefetu. Za negaidot fahdâ familijâ jeb fabeedribâ gadas fatiftees ar fawu eenaidneeku, tad nepeezeeſchami ir apflehpt fawu nepatifichanu un neifrahdit fawas juhtas par nepatifichano fâitapichanos.

Peeklahjiba pagehr no jaunekka, lai tas weenmehrf ufweftos kreetni un ſmalckjuhtigi, lai winſch atraftos, fur atrafdamees — weefos, mahjâs, paftaigajotees, uf eelas waj ari teatrî. Wihreetim weenmehrf wajaga parahdit zeenibu damai un buht tai par ifweizigu un pakalpigu kawaleeri. Paftaigajotees un ballês wihreets peedahwâ damai labo roku, uf furu dama atbalftas, bet ja dama wehlfas eet bef palihdfibas, tad wihreets atdod damai labo puſi. Dâpat kawaleers atdod damai labo puſi ekipafchâ. Wina peenahkums ir palihdfet damai eenemt weetu, nofehadinât to ekipafchâ un tifai pehz tam paſcham nofehitees, zenfchotees weenmehrf buht laipnam, iftapiam un weiflam.

Zhfti peeeklahjigs zilweks weenmehrf zentifees ifbehgt no nepatifichanam un ſadurfmem. Winſch negaida, lai winam greeſtu zeku uf eelas, winſch pats to dos; ja neufmanigi fahdu aifteek ar elkonu jeb pagruhſch, tad weenmehrf laipni atwainofees pret to, furu tranzejis, weenalfa, fas tas bijis.

Sateekotees ar pašihštameem, jauneklis, pazet žepuri, pašlanas un atbild tāpat ū jitu ūweizeeneem. Ja eet kopā ar kaħdu pašinu un tas kaħdu ūweizina, tad jaūweizina liħdūi, weenalga waj pretimnahzejs pašihštams waj ūweihšs. Wezakus zilwekus un damas jauneklim wajaga ūweizinat pirmam un nekād negaidit, lai tee to pirmee daritu. ūweizinat wajaga iūweizigi, ūkaiūti un laiķā, lai juħū ūweizeenu eeweħrotu, žitadi pret publiku buħs ne-weiķli, pazetot žepuri neūin kaħm. Sateekotees ar ūew liħdūigeem pašinam, daudūi peeturas pee ūħaħda intereūanta prinzipa: „Ja es ūweizinu kaħdu“, teiz jauneklis, „tad wiħam kaħrā ūinā wajaga atħemt manu ūweizeenu, tas tā ir peenemts; ja wiħūħ gaida, lai es ūweizinat: pirmais, tad es ūew atkauju to tikai 3 reizes — ne wairak un peħž tam pats gaidiūħu, lai tas ūweizinat: pirmais; ja wiħūħ weħl aiūween gaidis, lai es pirmais ūweizinu, tad es pawiūam paħtrauķiūħu ar to mainitees ūweizeeneem“.

Pažadot ū eelas damu un ūateekot draugus waj pašinas, jauneklis nedriħūit apūaħtees jeb peeeet pee teem, atūaħjot ūawu damu. Ja ir nezeenibas iūraħdiūħana pret peħdejo. Apūaħdinat waj dūiħtees paķak neapūar-gatai damai ar Donsħuaniski iūtureūħanos, ar iūūobojumeem, ūūaħūibu jeb laiūnibu neweetā — ir nepeeklaħjiģi un kreetna zilweka nezeeniģi. Pažadot damu paūtaigatees, kaħaleers peedahwā eet sem roķas, bet ejot ar diħam damam, peedahwā roķu kaħrai un pats eet pa widu. Ja ir wairak damu, tad kaħaleers peedahwā ūawu roķu weķakai no wiħam.

Laiūotees ū eeluhģtu puūdeenu, jauneklim wajaga ūinat peeklaħjibas likumus, eeturamus pee puūdeenas galda. Ćeraūtees ū puūdeenu wajaga weenmehr laiķā, lai neliktu ū ūewi gaidit. ūħħdot pee galda blaķus damai,

wanam wispirms wajaga buht winas galantam un laipnam kawaleeram un aishemnt winu, kawejot tai laiku ar farunam, tehrsejot ne wisai stipri un netichustot. Newajaga aismirft, ka damam ir preekshyoka us kahda kunga usmanibu. Tapeh3 damu nefad newajaga atstah3 neeewehrotu, weenalga waj ta ir preekshâ stahdita waj ne. Ju apkalpotaju pee galda naw dauds, kawaleera peenahkums ir panemt no apkalpotaja schkihwi jeb zitu kahdu traufu un pasneegt weenu jeb otu kawai dahmai un kaiminam. Peh3 supas wajaga atstah3 us schkihwa karoti, bet peh3 ziteem ehdeeneem ari dakschinâs un nasi, lai apkalpotajeem buhtu parozigaki tos sanemt preekshyapahrmainishanas. Weetu wajaga eenemt tikai peh3 damam un neapshstees, kamehr mahjas tehws waj mahjas mah3e naw dewush3i s3hmi to darit. Supa jehd no karotes shneem, bet ne no gala. Tapat nepeeklahjigi ir karitu supu puh3t waj ar trof3ni strehbt; eh3ot jaisfargajas no katra trof3na. Eht wajaga ar dakschinam un ne ar nasi. Dakschinu un nascha pareisu leetoschanu war eemahzitees nowehrojot un eewingrinotees. Gaku shagreeschot, elkoni jatur zeeschi pee shneem, un nedrih3t tos issteekt us abam pus3em, lai netrauzetu kaiminus. No sobu bakstishanas wajaga isfargatees pee galda, ja tas naw nepeezeschami wajads3s; peh3ejâ gadijeenâ mute jaaisfeds ar roku, kamehr nepatihkamais trauek3is naw no sobeem isdabuhts ahra. Sarumajotees ar kahdu pee galda, nedrih3t o3rai per3onai peegreeft muguru, jeb ari farunatees ar kahdu zitu, pahri par sawu blafus seh3detaju, atstah3jot peh3ejo bes eewehribas. Wedot damu pee galda, tai weenmeh3r peedahwajama labâ roka un japatur dama arween labâ pus3e. Dserot teh3u waj kas3ju, karoti newajaga atstah3 teh3as glah3e, waj kas3jas taf3e, bet us apakshyafes, zitadi tas war

buhst par eemeßlu, fa glahßi apgahßch. Diert wajaga weenmehr no glahßes waj wirßtaßes, bet nefad no apahßchtatßes. Domezehr, pahßcham iffargajotees no tam, newajaga eewehrot ßchahdu, waj tai lihßßigu kkuhdu pee ziteem. Salwiete ehdot wißlabaki ußlahßjama uß zeßeem. Slauzit ar to wajaga tikai luhpaß, bet ne wißu ßeju. Behß ehßchanasß jalwiete noleekama weegli uß galda ßchlihwim blakam, to nefalokot un japalihßß ßawai damai ißeet no galda. Beezeltees ahßtraß no galda, kamehr meelaßß wehl naw pabeigßß — nepeeßlahßjas.

Dodotees zeta uß teatri, jaunellim jaatmin peeßßlahßjibas lißumi, furi teet eetureti publißka weeta. Ja jaunellis dodas uß teatri ar damam, tad eeejot, winam, fa laipnam kawaleerim, peenahßas palihßßfet damam nohem rotundas, faßchofus un zitus wirßejos drehßes gabalus, peem. lakatu, ßcharßi un atdot ßchis leetas gaderoberam pret numru. Dapad kawaleera peenahßkums ir eewehrot ßawu weetu numurus, lai nowehßßtu nepatihßkamo kkuhßßichanos un neeenemtu zitu weetas. Loßchäs damas weenmehr wajaga eeweeßot pirmäs weetas. Lihßßß ko ißrahde eefahßas un wißur eeeßahßas kkußums, wajaga ruhpetees, lai ßcho kkußumu netrauzetu ar kahdu neweiklu rißkloßchanos, netaißßt troßßni ar aßißchu, nebrihneteess dißrdot, neßmeetees pilnä kalla, nellepot, ßtipri degunu neßßchauhßt un neßßchäudit. Ja juht, fa ßchlawas ußnahßß, tad jaaißtura uß brißßtinu elpa un ßchlawas pahrees. Nefad newajaga ßchnahßt; ta ir leelata nezeeniba pret teatri un wina darbineekeem. War pawißam neapplaudet, ja luga jeb ißrahde nepatihßß, bet ißrahdit pret kahdu akteeri jeb autoru ßawu nepatihßßchanu ir nepeeßlahßjigi.

Jaunellim jabuht ßewißßchli weiklam kawaleeram balläs un dejas wakaros. Wina pakalpiba un laipniba pret ßkaißta ßßimuma preeßßchßßahwem ir wairat fa netur

wajadšiga šahdos wakaros, šabedribas widū. Wina weifliba un šwabadiba kufribas šhe nepeežeešchamas, šewiškhi dejā. Kas dejot labi neprot, lai nem stundas, kuras tagad katram ir weegli peeejamas. Preefšch dejas šahkuma ufluhdi damu. Ja jauneklīs eeradees ballē bef damas, tad ijmeklejis šew damu, peeet pee tās un daiti paklanotees greefšchas pee tās ar wahrdeem: „Waj drihštu juhs luhgt uš walā“, jeb „parahdeet man to godu dejot ar jums“. Ja dama, kuru juhs ešcet ifraudišjūšchi un kuru juhs luhdšcet ir jau no zita ušaižinata, tad to war luhgt uš nahfošchām dejam. Walsejot peešpeest damu šew loti tuwu jeb škatitees tai eefšch defoltē — ir nepeeeklahjigi. Dejas šarpbrihšchos kawaleera peenahkums ir šawu damu ar kaut ko nodarbinat, pakawet tai laiku ar patihkamām šarunam. Pehž dejas beigam kawaleers pawada damu uš winas weetu un, pateizees par parahdito godu — atšweizinajas, jeb ja dama to wehlaš — pastaigajas. Publiškās maškū ballēs, kur damas eerodas eefšch domino, jeb koštinos, kuri beefšchi weeu ir kreetni atklahti, kamehr kungi eerodas beefšchi bef maškās, kawaleers war ištūretees šwabadati, eefahkt šarunas ar šimpatiškam maškām u. t. t. tikai nedrihšt leetot nekihtrus un diwdomigus jokus. Tā wihreefšchi, kà šeeweetes maškū ballēs weens otru ušrunā ar „tu“.

Tagad nedauds wahrduš par to, kà ištūretees šabedribā, kahdam jabuht pret apfahrtejeem. Pirmā un galwenā peeeklahjiga zilweka pašihme ir taijniba, laipniba un pašemiba, tahlu štahwošcha no pašeminošchā wehrdšifkuma. Wajaga weenmehr buht lehnprahtigam pret zitu kluhdišchanām un pahršlatišchanām, ženštees neaiššahrt otra pašchmihlibas juhtas, ušklaufštees ušmanigi zitu domas un peešihmes. Reifrahdot šawu tikumigo jeb materialo pahrakumu, ušturot ar wišeem draudjigas attee-

zibas, buhdams ar wíseem godprahtigs, laipns un peemihligs, jauneklis top par weenmehr wehlamu weefi fabeedribâ. Nisbildinot netihšchus neisglichtota, rupja zilwela apwainojumus, kuri beeschi ween pajchi nenojanjch ko dara, pawifam newajaga bei wjadzibas pasemoteeszitu few lihdsigu preekščâ, bet usturet řawu zeenu un godigo neaptraipito wahrdu.

Geejot fabeedribâ, wajaga zenštees, lai no pirmas reises nodroschinatu few pastahwigas simpatijas. Za juhs ešcet par dauds lehnš un kaurigs, tad papuhlatees šcho řawu aplamo kaunigumu un biskumu uswaret un neisrahditees flittaks, nekâ juhs pateesibâ ešcet. Katra fabeedriba ir řawâ řinâ dšihwes řkola; zilweks tur mahzas ir labu, ir řaunu; no munis atfaras peenemt weenu wajotru. Serodotees fabeedribâ, jauneklim wajaga buht weenmehr jautram, drošham un řpirgtam no isflata. Nštehlotees par hipohondru ir loti nepeeklahjigi. Ar řawu řaihgušcho isflatu jauneklis apwaino apřahrejos un wehlas parahdit, řa fabeedriba řchini gadijeenâ to nemas neinterese un řa winjch atnahzis itřa peenahkuma peh. Wislabakais ir řelta widus zekřch: zenštees buht dšihwam un mundram, usturet řarunu, isteikt řawas domas, atbildet laipni, — wahrdu řakot buht wiřur wehlams weefis. Za gadas, řa řarunas temats naw řaprotams, tad labati pařift klauřitaja lomâ jeb peeweenotees zita grupai. Nekad newajaga uswehrt řawas řinařchanas un řpehjas, apwainot zitus ar řam, řodigam peesihmem, labak řmalljuhtigi pasřaidrot řchahdu waj řahdu pahřpratumu. Loti neřmuki riřkojas tee jaunekli, kuri pawirřchi peesawinajuchees dařchadas řinařchanas, mehřina pařludinat pařaulei, řa luhř, wini ir tee mahžitee un gudree, kuri wiřu řin, řamehr pahřree ir pilnigi nemahkuli. Jaunekleem ir nepeezeesřchami wjadzigs eeguht un attihřit pasřcheenu,

šawas wehrtibas šajuhtu, bet ne weenmehr wišur pļah-
titees ar šawam šinašchanam. Nepeeclahjas šabeedribā
ušbudinatees, trošchnot par neešeem, runat par šaweem
ginenes apstahkeem, aprunat žitus un šahstit nepeeclah-
jigas anekdots.

Neuwajaga katram atklaht šawu karakteri un tuch-
kumus. Laudis wajaga wišvirms mahžitees pašiht, lai
netaptu peemahnits, netizet glajmojoscheem žilwešeem,
nepateeseem draugeem un košetem. Daščas šeweetes,
wehledamās patikt wišeem wihreešcheem, išeekas gan
juhtiga^s un maigas, gan lepnas un nepeešamas, gan
auktāšinigas un šobgaligas. Katra winas kustiiba un
wahrds ir apdomats. Šmanigs jauneklis pašihst šcho
košeteschanu, bet nepeedšihwojis nedrihkt šautees no šchim
košetem ašrautees. Žouneklim wajaga meklet šewu ar
prahtu, peemihligu un laipnu raksturu, ar dwehšeles lab-
širdibu, pareišu špreešchanas špehju un attapibu, kas ir
atrodami tīšai prahtigā šeweetē, bet ne košetē, wahrdu
šakot, jauneklim wajaga meklet pateeši tīšumigu šeweeti
ar širdi un karakteri. Žauneklim wajaga buht weenmehr
godprahtigam, laipnam, šatizigam, labširdigam, bet ne
pļahpigam un neapdomigam, lešnam, bet ne šautrigam,
bišlam jeb šaihgušam, dewigam un labam, bet ne i-
šchēhrdetajam, šaupigam, bet ne škopam un mantšahrigam,
wihrišchfigam un drošcham, bet ne pahdrošcham un be-
šaanigam, ušmanigam, bet ne bašchigam. Beeschaki at-
rodotees labā šabeedribā, jauneklis patš eemahžifees, ša
pašiht laudis un buht pašcham peeclahjigam un išwei-
zigam.

Sarunas un Komplimenti.

Sabeedriškā šarunā katrs var parahdit šawu prahtu un daišrunibu, war issinat zitu špehjas un wehrtibu; šaruna ir muššu prahta, karaktera un isglibtibas prowes atmens. Tapehž šarunajotees šabeedribā wajaga buht kōti ušmanigam, lai nezeltu gaišmā šawas wahjās pušes, bet šmalki un nemanot israhdit šawu wehrtibu. Tomehr newajaga buht tik pašchmihligam un šlawas šahrigam, lai ženštos ar šewi žitus aptumšchot. Nekad newajaga runat weenā runašchanā, nelaišchot žitus nemaš pee wahrda. Kad šaruna ir wišpahriga, kad katram teef dota eešpehja israhdit šawas špehjas un wehrtibu, tikai tad ir wišeem šabeedribā patiškami.

Ja šabeedribā ko stahsta, tad to wajaga darit ween-šahriši, šaprotami un peewilžigi. Nekad newajaga runat tikai par šawu peršonu, jeb par leetām, kuras nepatīš-šamas preekšch žiteem, nestahstīt par žitu truškumeem un wahjibam, uššwerot tikai šewi, šawus nopelnus un wehrtibu. Nepeeekšahjigi ir šabeedribā šarunatees ar šahdu žiteem nešaprotamā walodā jeb tšchukšitees.

Sarunu preekšchmeta iswehlei wajaga buht tahdai, ka to wiši klausitos labpraht, ar preeku, tapehž wajaga šarunu tematu iswehlet ar prašchanu un peemehrotees šabeedribas garšchai. Gešahkot ko nebuht stahstīt, newajaga teikt preekšchlaikus: „Es žums pašahstīšchu weenu brihnišchīgu un šmeekligu notikuumu“. War notikt, ka šchis notikums, šlīkti. no žums atstahstīts, israhdišees klausitajeem ne žožigs, ne brihnišchīgš. Stahstot ko nebuht žožigu, newajaga pašcham šmeetees; no stahstītāja pašcha šmeekšchanās, šmeekligais stahstš war šaudet šawu humoru. Ja šahds stahsta šahdu anekdoti, kura jau ir weenam

jeb otram no klahthesoscheem pasihstama, tad newajaga pahrtraukt stahstitaju ar wahrdeem: „ta jau ir weza, es jau to sen sinu“. Labak palikt pee sawam sinaschanam un nejaukt ziteem.

Za kahds no sabeedribas, noklausijees juhju domas, nebuhs ar jums weenos prahtos — newajaga strihdetees. Kluseschana daschreis ir pats labakais peerahdijums. Weenmehr wajaga isbehgt no nepeeklahjigeem jokeem, salihdsinajumeem un apwainojoscha asuma, weenmehr wajaga atschkirt newainigus jokus no kaitigeem. Lai neatkautu ziteem par sewi smeetees un sobotees un dot apwainojoschus mahjeenus, tad newajaga smeetees par ziteem. Za tomehr kahdreis nokultu par joku preekschmetu, tad wislabakais ir apsehpt sawu nepatikschanu, neusbudinatees, bet isleetot wisdroshako lihdsekli pret apsmeekleem — weenaldisju kluseschanu.

Scheestees sabeedribā ar pahrsphiletam un neweeta teittam usslawam ir rupji glaimot. Runat wajaga weenmehr apdomigi un skaidri. Sawu mehrenibu un peetizibu sabeedribā nekad nedrihkt nowest lihds pasemochanos un nekad newajaga leetot wahrduš: „Za es usdroshinos“, jeb „waj es drihktu isteikt sawas domas“. Tureet sewi ar zeenibu, eket laipni un godprahtigi, bet nekad nepasemotatees lihds wehrdisikumam.

Runat wajaga weenmehr stipri un skaidri. Wajaga iswairitees no gareem nostahsteem un pahrspreedumeem; wini war sabeedribai palikt garlaizigi un aisslawet ziteem teikt kautko labaku. Zhsa un kaspeesta runa nebuhs ne preeksch weena garlaiziga. Domehr zitūs usklaust wajaga ar pazeetibu un usmanibu, lai runatajs nejustos aissfahrts. Deewotees un swehret ir nelaba parascha. Prahtigam un godigam zilwekam tizes bes kahdas deewoschanas. Sawas farunas wajaga peemehrotees wisam

lam: laikam, weetai, apstahkeem un to karaktereem un sinaschanam, ar kureem runa. Zautra sabeedribā buhtu šawadi usstahtees nopeetni un runat par morali, tāpat šawadi ir jokot tad, kad wiši ir eekšj kaut ka nogremdejušchees, domigi.

No dabas wakširdigeem laudim jabuht loti usmanigeem runās. Zaunu draugu jeb seeweeshu sabeedribā, šewišchi eekarsejotees no alkohola, newajaga atklaht to, ko lihds šchim šlehpāt. Zil loti beeshi wehlaš noschehlo šawu leeko wakširdibu. Šlepenu wehleschanos waj nonodomu war išteikt, nebaidotees no ispauschanas, waj no zitam šelam, tikai ismehginatam un usizamam draugam.

Šarunās ar damam jauneklīm peenahlas buht šewišchi peeklahjigam, laipnam un mihlam. Domehr jabuht apdomigam, issakot glaimus un komplimentus škaišto dšimumu preekšstahwem. Ne wišas Gewas meitas peenem par škaidri feltu atšaušmi par winu škaištumu, gudribu, apgehrbu u. t. t. Šewišchi nemihl pahrmehrigus un neweetā teiktus komplimentus isglihtotas un atšihštitas damas. Neweetā ešošus, ne ar ko no banalām eemahžitām šrahsem neatšchiramus komplimentus, war peenemt par apwainojumu jeb isšmeeklu. Šaišniba, seewetes mihl, lai tām glaimotu, bet glaimoem jabuht šmalkeem, gudreem, teiktem ihštā laikā un pee gadijeena. Protams, wajaga šinat, uš kurām wahjakām pašchmihibas šlihgām wajaga špehlet, lai weena waj otra dama jūstos ar jušju koplimentu aplaimota. Gudris wišreetis, runajot ar šahdu seeweeti, kuras šimpatiju tas zensčas eeguht, nedrihkst to beš mehra šlawet; seeweete ar prahtu šahdu wišreeti noturēs par glaimojošchu balmuti.

Wišas Gewas meitas, šewišchi tās, kurām wairat par 25 gadeem, weenmehr zensčas israhditees kreetni jaunakas un gruhti gan domajams, ka tām ir patihkami

melot katram wihreetim, kirsch interesejas par jawas lihdstehrsetajas wezumu. Tapehz pilnigi neweetâ ir praft damai par winas gadeem.

Wihreetim newajaga nemt kaunâ feeweeschu jokus un peesobojumus, tapehz ka feeweetes dajchreis mihl pajofoteles par teem, kuri tam patihf. Nekad nedrihft feeweetei teift par winas truhkumeem, aifrahdit uf tās wahjām pufem, nofmahdet winas garfchu un teekmes. Slavet feeweetes garfchu un praſchanu winas apgehrbu iſwehlē war weenmehr — tās feeweetem patihf. Runajot ar feeweeti, jauneklim newajaga ſpreest ar winu par tai nepeeejameem preeſchmeteem, ne ari runat ilgi par weenu un to paſchu leetu. Seeweetes mihl aſtri pahreet no weena preeſchmeta runâ uf otru. Seeweetem patihf, lai wihreetis tam pakawetu laiku ar ſarunam; tapehz wihreetim wajaga buht daiſrunigam un peemihligam feeweeschu ſabeedribâ. Protams, ari ſchinî gadijeenâ ir wajadſigs ſinams taſts: buht ſewiſchki pſahpigam un tarſchket beſ apſtaſchjanâs ari ne wijai peederas jauneklim.

Ja jauneklim runaſchana labi neweizas, ja tam „gruhta waloda“, tad labaki runat maſaſ; daſchreis flūſeſchana ir daiſrunigaka par tuſſcham frahſem. Labas maneeres, uſmaniba, laipniba, iſtapiba un mihligs ſmaids feeweetem patihf wairaf, ka tuſſchas frahſes par ſauſeem un garlaižigeem preeſchmeteem. Ar feeweetem wajaga runat gudri, weegli un jautri.

Sarunâs newajaga leetot weetâ waj neweetâ daudſ ſweſchwahrdus un pee tam wehl tahdus, kuru noſihmes pats neikreifes labi ſaprot un kuru daſchſahrt pat pareiſi ifrunat neprot. Ar to padara ſewi ſmeekligu. Loti neſmuki ari ir, kad latweeschu walodâ runajot leeto wahrdus: „alſo“ — „oder“ — „aber“ u. t. t. no ta katram wa-

Wəhstulu faturš un forma.

Loti beeschi mums nahlas fawas domas isteikt uf papira jeb korespondet. Wəhstuku un isrunatu wairdu mehrkis ir weens un tas pats: fawas domas otram finamas darit. Tā tad katra wəhstule ir ta pati faruna, tikai uf papira; tapeh3 wəhstulem wajaga buht usrafstītām tā, ka ari tās fənehmejs pareisi waretu fapraft to, ko wəhstuku rakstītajs ir gribejis teikt. Dāpat ka farunām, ari wəhstulem wajaga buht fəstahditām weenfahri3chi, fəprotami, dšihwi un šwabadi.

Isteikt fawas domas wəhstulē škaidri, pareisi, fahrtigi un gludi wajaga praft katram praftigam zilwefam. Domehr, par noscheloschamu, šchi mahššla loti daudseem ir šweschā, pa dakai tadeh3, ka naw handijusehi peenahzigu školās isglihtibu, pa dakai tadeh3, ka naw nelahdu rotas grahmatu, no šurām waretu eemahžitees brihwi, fəfari3gi un fəprotami wəhstules rakstīt.

Wəhlotees peh3 eespehjas ispalihdsēt tahdām peršonam, ešmu šhini grahmatinā eeweetojis noteikumus un aishrahbijumus, kuri eeturami wəhstules rakstot. Dāpat te buhs eeweetoti wəhstuku paraugi, no kureem katrs lafšitajs warēs eepašihtees ar wəhstuku formu un šaturu un eewingrinātees, eeguht finamu isweizibu wəhstuku rakstišchanā.

Katrā wəhstulē nepeezeeschama ir peeclahjibas eewehroschana. Ta buhtu no muhšu pušes ne ar ko neatšaišnojama, nekam newajadšiga pahdrošchiba, ja mehš peršonai, kura eemem par mums daudš augštaku šahwofli, eedomatos rakstīt tahdā pat toni, ka šew lihdsigam zilwefam. Wišreetim wajaga šeeweetei rakstīt wišgodbi3igakā un ismekleti peeclahjigā formā; šchis noteikums ja-

eewehro ari tad, ja wihreetis eenem dauðs augitaku stahwofli, ka ta. Brihwas isteikmes, atkantas wihreescha wehstulê wihreetim, teek no feewetem beeschi ween peenentas par nepeeklahjigam un pat apwainojoscham wehstulê feewetei.

Wispahri nepeezeeschami ir iswairitees no afeem isteizeeneem wehstulês; wajaga greeft wehribu us daschado to personu stahwofli, wezumu un dimumu, kuram mehs rakitam. Nekad newajaga aismirjt, kahdos sakaros mehs ar to personu stahwam; wajaga skaidri jinat, ko winam war teikt, un par ko ir nepeezeeschami klujet.

Rakstot nopeetneem laudim, newar leetot jokus, to war peelajst titai draudjigâ sakastischana. Zilweki, kuri apkrauti ar darbeem, ne labpraht laja garas wehstules. Wezram personam nepeezeeschami ir isteikt sinamu zeenibu, bet skumjeem — lihdsjeetibu.

Kas atteezas us lepneem un augstprahtigem, kuri fewischki lepni us sawu stahwofli, kahrtu waj bagatibu, tad te nepeezeeschami ir eewehrot wehstulê wiſas formalitates lihdsj masakam sikhumam.

Wehstuli rakstot, wajaga buht usmanigam un nekad ne par weenu zilweku neko sklistu nerakstitt, atminot teizeenu: kas ar spalwu usrakstits — pat ar zirwi naw iszehrtams.

Za gadas rakstitt wehstuli duſmu brihdi, tad labaf wehstules nosuhtischanu atlist us nahkoschu deenu. Ar scho lihdsekli war usturet draudjibu, kuru beeschi azumirfligas duſmas war isnihzinat us wiſeem laikeem.

Birms kahdu wehstuli raksta, wajaga labi apdomat wiſu to, ko grib rakstitt un tapeh3 wiſlabaki ir rakstitt papreekschu us zita papira, kur war scho to islabot un peh3 tam glihti pahrrakstitt. Schahdejadi rihkojotees, war ahtri

faſneegt, ka wehstules buhs ſkaidras, ſaprotamas, beſ fa-
ſtrihpojumeem un ſaſmehrejumeem.

No leela ſwara ir wehstuku tonis, tapehʒ tam ja-
peegreeſch wairak uſmanibas. Schini ſinâ wehstules war
dalit trijâs kategorijâs: wehstules augſtakeem, lihdfigeem
un ſemakeem. Birnâs teek eelureta godbijiba un pa-
ſemiba, otrâs weentahrfchiba iſteikmê, uſturot ſawu
perſonigo zeenu un treſchâs — laipniba un lehnprahtiba.
Tâpat leela wehriba japeegreeſch wehstuku formai, kurai
ir leela noſihme pee mehrka ſaſneegſchanas; wina war
papildinat daudʒ gadijeenos ſatura nepilnigumu, miht-
ſtinat pahrlëezigo bahrdſibu un otradi — wina war weh-
ſtulei peedot pawifam zitu apgaiſmojumu, tà ka ſaneh-
mejs war iſlaſit pawifam zitas domas, ne kâ tâs, ko
juhs wehſtulê gribejat iſteift.

ſtaifts rokrakts neteek pagehrets, bet par wiſam
leetam tam wajaga buht weegli ſalaſamam. Ir nepee-
klahtjigi nogurdinat adreſatus ar dabuto wehstuku iſbur-
toſchanu. Katrs, kurſch gribês papuhletees, warês weegli
eemahzitees ſkaidri un ſalaſami rakſtit.

Tâpat no ſwara ir ſalaſami parakſtitees, pretejâ
gadijeenâ daſchreif war iſzeltees nepatihkami pahrapra-
tumi Wiſpahri, no ſewiſchkeem iſpuſchkojumeem jeb
iſkehmojumeem wahrda parakſtâ wajaga weenmehr iſwai-
ritees, lai tas weenmehr buhtu rakſturigs, ihpatnejs, bet
nekad iſkeh-mots un iſlihkumots lihdf neſkaidribai. Tâpat
kâ dahrga un ſkaiſta rota tomehr preeſchmetu negreſno,
ja wina tam ir ſamehrâ par leelu, tâpat ari parakſta
pahrlëeziga iſrotafchana, blaſus burta galwenam rakſtura
wilzeenam, ir neſkaiſta un dara nepatihkannu eeſpaidu uſ
wehstuku ſanehmeju.

Uſ wehſtulem, kuram wajadſiga atbilde, wajaga at-

bildet ahtri un ar usmanibu. Us nopeetnàm wehstulem jaatbild skaidri, pareiji un pamatigi.

Papirs wehstulem teef leetots daschados formatos, bet lai tai buhtu kahds formats buhdams, nefad newajaga rakstīt us noplehtas puslapas: tas israhda nezeenibu pret wehstules fanehmeju. Isnehmums war buht tik tirdsneezijkā un darischanu korespondenzē. Wehstuli neder ari faleekt wairat reises; wislabaki leetot kwadratus kuwerus, kuros astotdat loknes leelu papiru šaloka weenreis no augšchas us femi, bet zeturtdat lokni wehlreis no labās us kreiso. Rakstīt wajaga tikai us balta papira, tikai damas war rakstīt us krahfota papira. Papiram weenmehr jabuht tihram, bes plankumeem un labam. Slihts un plahns papirs spihd zauri un usrakstīto war zaur kuweru islast, bes tam wehstule, rakstīta us slihta papira noet pee adrefata faburfita, kas dara us fanehmeju nepatītkamu eespaidu.

Katra wehstule parasti fastahw no 4 dakam: usrunas, eesahkuma, fatura un beigam.

U s r u n a privatās wehstulēs parasti fastahw no wahrdeem: Godajamais kungs, Zeentjamā kundse, jeb Dahrgais, dahrgā, mihkrais, labais un t. t., peemehr.: Mihkrais brahli, Dahrgais draugs.

E e f a h k u m s war buht daschads: kahds mihkti teikts wahrds, fweizeens, pateiziba jeb atwainošchanas par apgruhtinaschanu.

I h ſ t a i s f a t u r s ir pawīsam nenoteizamš un daschads, tāpat kā daschadi ir ari šarunu preekschmeti.

B e i g a s fastahw no padewibas, zeenibas un t. t. isteifšchanas un pašchroziga paraksta.

Bes schim 4 nepeezeeschamām dakam, daschreis nahf flahht wehl peektā; tas ir tajos gadijeenos, kad mehš peemirītam wehstulē kaut so isteift. Schi daka teef šaukta

par Post-Scriptum t. i. pehžraksts. Tas teek rakstis wehstules beigās pehž paraksta. Preekšč pehžraksta leek burtus P.S. (Saihsinajums latīnu wahrdeem: Post-Scriptum.) Nekad newajag list P.S. t. i. pehžrakstus forrespondenzē ar personam, kuras eenem pahr mums augstaku stahwolli, tas skaitas koti nepeeklahjigi. Ja ir kas peemirsts, tad wajaga wehstuli pahrrakstit.

Padewibas un zeenibas isteikshanai wehstules beigās tāpat kā pee usrunas ir no dsihwes ijsstrahdatas formas. Wehstulēs augstakām par šewi personam raksta: Apleeznadams manu wisdsikako augstzeenibu pret Zums, sihmejos wisa padewiba (Paraksts) waj:

Ar dsiķu augstzeenibu pagodinos buht Zuhju padewigais kalps (Paraksts).

S e w l i h d s i g e e m : Ar augstzeenibu, Augstzeeniba, Pateesa padewiba.

S e m a k e e m : Ar zeenibu.

Ja wehstuku rakstitaji atrodas tuwos šakaros, tad leeto ari wairak familjarakus beigu teikumus, peem.: Zums padewigais, Gataws Zums pakalpot, Ar šweizeenu Ar firinigu šweizeenu, Ar daudj labam deenam, Speeschu Zuhju roku, Ar škuhpsu, jeb weenkahršchi Taws, Tawa.

Ja persona, kurai Zuhš raksteet ir Zums isdarijusi kaut kahdu pakalpojumu, tad neaismirsteet pateiktees. Wehl nedrihtst peemirst, ka wehstulēs weetneeku wahrdi „tu“ un „juhš“ wifos lozijumos jaraksta ar leelo burtu eejahkumā peem.: „Tu, Tew, Zums, Zuhš, kamehr wahrdini: es, man, jaraksta weennehr ar maso eejahkuma burtu.

Signatura jeb wehstules datums t. i. weetas, gada, mehnescha un deenas apsihmejumi teek rakstiti wehstulēs pirmās lapas pušes labā augschstuhri jeb apakščā, kreisā pušē, sem paraksta. Augschā datumu raksta titai weikal-

neeziškā korespondenzē jeb arī koti tuveem pašinām wišos,
zitos gadijeenos to raksta apaišchā. Augšchā raksta tā:
Rīgā, 25. februārī 1914. g.
Jem paraksta:

Rīgā,
25. februārī 1914.

Adrese jaraškta pilnīgi un šķaidri, lai adresats buhtu
weegli atrodams. Daščreis raksta uš wehštulem „koti
šteidsoscha“. Paštā uš to negreesch ne kašdu wehribu, bet
šhee wahrdi gan war noderet preefšch tam, lai namitšis,
jeb kašds zits kašpotajs to tuhliā atdotu.

Marku wajaga ušlipinat ne kautkā, bet stahwus,
taišni, labā augšchstuhri. Šo akuratafa buhs wehštule
no ahreenes, jo šuhtitajs ar leelaku ušmanibu to nošuhtis, jo
patihkamaka ta buhs preefšch šanehmeja.

Wohstulu paraugi.

**Laines wehlejuma wehstule tehvam uf seemas
fwehtkeem.**

Mihko teht!

No wijas firds nowehlu Zums dauds laines uf
Seemas fwehtkeem. Man koti schehl, ka naw eespehjangs
Zuhs perfonigi fweizinat un kopâ ar Zums pawadit schos
meera un preeka fwehtkus, bet ari tagad domâs buhshu
pee Zums.

Gaidu Zuhfu wehstuli ar nepazeetibu, jo sche fwe-
schumâ es efmu ihsti lainigs tikai tajos azumirklos, kad
fanemu Zuhfu wehstules. Sweizineet wijus manus
brahtus un mahfas un nowehleet teen jautri fwehtkus
pawadit.

Ar pateesu mihlestibu un zeenishanu
Zuhfu dehl
Parakits.

Migâ,

22. februari 1914.

**Laines wehlejumu wehstule krusstehvam uf
Zaunu gadu.**

Mihko krusstehw!

Buhtu koti preezigs, ja waretu perfonigi Zums
nowehlet laines Zaunâ gadâ, bet tagad ta paleef tikai
wehleshandâs un es usdodu tintei un spalwai isteikt to,
to es pret Zums juhtu. Peenemeet, krusstehw, manu
fweizeenu Zaunâ gadâ un tizeet, ka jawâ firdi es Zums
wehlu dauds, dauds wairaf, nefâ to waru wehstulê isteikt.

Nowehlot Zums Jaunā gadā to wislabako, kas
tif pašaulē waretu buht, paleeku

Zuhs pateesī mihledams

Parafjts.

Wehstule mihlamai meitenei ar luhgumu peh3 tās rofās.

Dahrgā!
Es mihlu Zuhs un Zuhs eeguhstot es kluhtu pil-
nigi laimigs. Sfehfireet manu likteni; dareet mani par
laimigako zilweku pašaulē. Neleedseet man šawu rofu.
Jo wairaf es Zuhs pašihstu, jo šipraka ir tapuše mana
mihlestiba, kuru es nešpehju isteikt. Es tif no wišas
firds waru teikt: Es Zuhs mihlu un luhdsu Zuhs, da-
reet mani laimigu neatteikdamās. Nebrihnatees par
manu preekshlikumu. No Zums atfaras mani padarit
neisakami laimigu jeb uš wišu muhšchu nelaimigu. Es
peelikšchu wišus šawus špehkus, lai Zums nebuhtu ja-
šehlojas par likteni.

Ar nepazeetibu gaididams atbildi, no kuras atfaras
mans liktens, paleeku

Zuhs no wišas firds mihledams

Parafjts.

Wehstule lihgawas wezakeem.

Augsti godajamee. N. N. kungs ar kundši!

Zuhsu meitas Emmas šlaistums un wiņas gariģās
ihpašchibas ir šawaldšinajuščas manu firdi; es wiņu
mihlu tif pateesī, tif šoti, tā war mihlet tīfai zeenijamu
buhtni. Ar šlaidru firdi drihtstu Zuhs pahrleezinat, ka
manas juhtas naw azumirkliga ašfraušanās, bet mih-
lestiba, dibinata uš pateefas pahrleezibas.

Manis stahwoflis un mana dšihwe Zums ir sinami.
Es Zuhš ar dšitako zeenibu luhdsu, dareet mani laimigu
un neleedseet man Zuhšu atkaiju.

Bateesā augitzeenibā

Parafits.

Celuhgums uš dejas wafaru.

Zeenits Tango funks (waj jaunfundse)!

Šhodeen pee mums buhs dejas wafars (jeb balle).
Zuhš sineet, ka ari jums jabuht šhini wafarā, ja weh-
latees ar to eepreezinat mani un manus radus (war-
rakštit manu mahsu waj brahli). Mehš wiš Zuhš draudšigi
un firnigi eeluhdsam un nepeenemšim nekahdas atruna-
šchanās. Wehl pašinojam, ka starp eeluhgteem weeseem
Zuhš šatitšeet N. jaunfundsi (waj N. kungu), kura Zuhš
wehletos šatitt.

Zeeschā pahrelezibā, ka wafarā redšesimees, paleeku

Zuhš šweiznadams

Parafits.

Atbilde.

Godajamā jaunfundse!
Zuhšu glaimojošcho eeluhgumu peenemu ar leelako
preeku, lai gan man ir rihtā preekšchā šwarigas dari-
šchanas, kas praša daudš usmanibas. Nogrību palaišt
garam ijdewibu, pawadit kopā ar Zums wafaru un ta-
pehž fatrā šinā buhšchu.

Uš redšeschanos

Parafits.

Utraidošcha atbilde.

Zeenits N. funks!

Preekšch manis tas buhtu leelakais preeks, pawadit

ſcho wakarū pee Zums, bet ſwarigu eemeſlu deht man
no ta jaatſakās un tapehʒ kōti luhbfu mani aifbildinat.
Eſat pahrleezinati par manu gatawibu weenmehr iſpildit
wiſas Zuhfu wehleſchanās.

Wiſā padewibā

Parakſts.

Ēeluhgums uſ konzertu jeb teatri.

Godajamā N. jaunkundſe!

Za Zuhš eſeet rihtwakar brihwa, tad waj Zums
nepatiktū ar mani apmeklet Latweeſchu teatri, kur ij-
rahdis Apſaſijas eewehrojamo dramu Waidelote. Eſ
buhſchu pee Zums taiſni 7 wakarā. Nemeklejeet nekahdus
eemeſlus preekſch atteiſſchanās un paſinojeet tuhliit par
Zuhfu nodomu.

Sweizinadams

Parakſts.

Rekomendazijas wehstules.

Zeenijamais kungs!

Eſmu dſirdejis, ka eeſtahdē, kurā Zuhš darbojatees,
wajagot zilweka, kurſch waretu iſpildit grahmatweſcha
weetu un lihdi ar to buhtu Zuhfu uſtizibas wihrs. Eſcho
eewehrojot, eſ ſew atkaujos Zums eeteikt ſchis wehstules
noneſeju. (Wahrds). Winſch ir labi iſglichtots un ſawa
godiguma un zentibas deht man paſihſtams, un eſ eſmu
pilnigi pahrleezinats, ka winſch buhš tās uſtizibas zeenigs,
kuru Zuhš winam dahwaſeet. Eā kā waru pilnigi
galwot par wina tiſumikſko puſi, tad padewigi Zuhš luhbfu
winu eewehrot un peenemt no manis jau minetā weetā.

Uſdroſchinos zeret, paſihdams Zuhfu labo ſirdi, ka
Zuhš manu luhgumu neatſtaſhat neiſpilditu.

Zuhš ſilti ſweizinadams

Zuhfu padewigais

Parakſts.

Godajamais N. kungs!
Es dabuju sinat, ka Zuhfu Dirdsneežibas namā
ešot wajađsigs freetns kantorists. Ja Zums wehl ne-
weena preekšč ņchis weetas nebuhlu, tad es Zums eeteizu
ņchis wehstules noneņeju. Tas ir wiņai ņpehņigs un go-
digs žilweks: es wimu paņihstu jau wairakus gadus un
nefa ņauna neeņnu nomanijis. Naw lo ņchaubitees, ka
winiņch Zuhfu wadibā wehl papildinaņees, kas winaam
dotu eespehju, Zums wehl labaki noderet. Katrā ņinā
ņchi luhguma iņpildišchana daritu preeku Zuhfu
padewigam
Parakņis.

Poruka wehstule ņawam brahlam.

(M Poruka Jahna kopoteem rakņteem 1. daņas.
Golta iņbewumā)

Mihkais ņeņchka!

Es ņchodeen aiņžetoju uņ Rigu. Warbuht, ka es
nahku ņchowafar wehl atpaņak uņ Druweenu, warbuht ne.
Par wiņu, ka man ees, es tehnam rakņtiņchu. Ļapat pa-
ņino Tu ari man. Waj eņi weņeļs? Weņeliba ir žil-
weņam galwena leeta. Mahzees atņņkirt labu no ņauna
un eņi wiņam, kas labš un freetns, par draugu.

Lewi mihti ņweizina

Laws brahliš Jahniš.

Poruku Jahna wehstule ņawai lihgawai Ernai Peterson.

(M „Kopotu rakņti“ 1. daņas.)

Es Lewi loti ņirņnigi luhdju, nahkofchu ņwehtdeenu,
tas ir. 29. julijā atbraukt uņ Wez-Beebalgu. Tur mi-
netā deenā notiks konzerts ar ņejojoņchu „balli“, kas ap-

žola daudf šchis semes jaukumus. Buhdsu, atbrauz ar Danze kundži turpu, es „ari“ tur buhšču. Žerams, ka Dew tas buhs eespehjams, ja ween Tu negribi nest upuri slintuma deeweetei. Žeta gabals, kašds Dew lihdf Peebalgai janobrauz, nāw garašs par tšchetredesmit astonam werstim, kas preekšč jaunibas ir tihrais neeks. Bet ja Tu nebraukfi, tad atrafsti man pahris rindinas, lai es šinatu, ka Dew eet. Šweizini Danze kundži no manis, tāpat ari šawu mašo mahsu, žerams, ka damas manu šweizeenu peenems, jo es azumirkli tatschu neešmu ufdjihwotajs, tapehž ka šcheit uš semem katrs foks un katrs putns ir tahds pats „ufdjihwotajs“ ka es! Bet peetiks par to!

Es te pawadu laiku glušchi patihkami. Deef špehlets, ejam pastaigatees un peldetees un dšenam daschadas newainigas mufkibas, un par špihti teem „daudseem peedjihwojumeem un grehkeem“, kas man ir aif muguras, es juhtos ka behrns, kad es tā brihwi atrodos Deewa dabā un pašaul's garam azis raugos, jo es šinu, ka wišs tas ir šapnis, pee kura parahdišchanās newis es, bet wiņšč, pašaul's gars, ir wainigs, lai tad wiņšč par to ari atbild. Kapehž tad mihlais Deews ir radijis attahlumu, jo ja tā nebuhtu, tad es katrā laikā waretu šafneegt un šatwert to labu! Bet waj tad tas šaunais teešham ir tif šauns? Un žilweki nenoleežas man neka laba, wiņi grib, lai mani neweens nemihletu. Waj tew buhs tildaudf špehča, ka wareši mani mihlet?

Ar širfnigu šuhpstu

Tawš Žahnis.

Rà rakstamas ofertes pee weetu meklešchanas.

Gemešli weetu meklešchanam war buht daščadi. Žaunellis grib šawâ ſpezialitatê papildinatees un daudšpufigats tapt; wiņšch grib šawu ſtašwofli ušlabot, ženštees pehž šawu eenahtumu paleelinaščanas, un wehl daudš lihđjigu žehlonu dod eemešlu preešch weetu meklešchanas. Ar šcho noluhku tad tam jağreesčas teešchi pee ta tirdšneežibas nama, kantora waj fabrikas, kurâ tas wehłas eetift un jaeešuhča šaws luhgums.

Ofertem jeb peedahwajumeem jabuht weenmehr rakstiteem ſkaidrâ un forektâ išteikšmê un labâ ſtihlâ; rakstam, pehž eespehjas, wajaga buht ſkaištam un weegli ſalašamam. Pee katras weetas meklešchanas žaur wehštuli, iščhkirščanas weetas mekleštam par labu droščhi ween nahł no wehštuku ſanehmeja azim patihšamâ rakstâ. Das ir, blakus wehštules kreetnam un newainojamam ſaštahđijumam, ta labatâ eeteiščhana pee weetas meklešchanas. Šche der wairak kâ nelur teizeens: „Butnu pašihšt no wina ſpalwam“. Ža labs wehštuku ſtišs apleezina weetas mekleštam ſpehjas, tad wina rakšts atšpoguško daščâ ſinâ kautko karakteriškku no ta peršonibas, un droščhi ween katrs, pee išwehles no weenlihdš godigeem weetu mekleštam, dos preeščroku tam, kuram ir ſkaišts, patihšams rokakšts.

Râ wišpahri wehštulês, tãpat ari ofertês wajaga išfargatees no ſewiščkeem išpuščhojumeem wahrda parakštâ. Žpatnejs, raksturigs tas war buht, bet nekad iščehmots un išliškumots lihđš neškaidribai.

Wehštulê wajaga ušdot ihši, pilnigi un pareiši šawu azumirkliigo nodarboščhanos un ušdot ſkaidri tãš firmas adreši, kur ſtrahdâ, un tad tikai paštahštit godprahtigi

šawu šinašchanu un špehju apmehrus un šawus išteifumūs,
pehž eespehjas, ar peerahdijunneem (leezibas, attestati u.
t. t.) apstiprinat.

Wispahri šchahdās weetu peeprašijumu wehtulēs
wajaga buht logiski šahartotam šchahdam šaturam.

1) Awotu usrahdišchana, no kureenes weetas mekle-
tajs šnehlis šinas par wakanto weetu, peem. waj zaur
awišču šludinajumu, no šahda pašihštama žilweka u. t. t.

2) Šhš dšihwes apraksts, žif wežs, školās isglištiba,
agrafā nodarbošchanaš un manama teekšme uš darbibu
šinamā nosarē.

3) Šā peelikums noraksti no apleezibam.

4) Personu usrahdišchana, no kurām war eewahft
šinas par weetas mekletaja personibu.

5) Misrahdijums par kara klawšibu un beidsot

6) Luhgums deht laipnas eewehrošchanaš pee pee-
neišchanaš brihwā weetā un apšolišchanaš weenmehr
aturati un apšinigi šawus peenahfumus ispidit.

De eewetotee ofertu paraugi gan ir rakstiti tirdz-
neeziškam firmam, bet tā ka galwenais šaturs un forma
ir weenadi wišās weetu meklešchanaš wehtulēs tad pehž
te doteem paraugem katram buhs weegli šastahdit wa-
jadžigo oferti katrā gadijeenā.

Barangi.

Dmškā, 23. augustā 1913.

A. J.

Zaur „Dsimtenes Wehsinesča“ tantori.

Loti godats kungs!

Šent augšchejas ičhīras „Dsimtenes Wehsinesča“ 30. numurā teef meklets preekšč tahdas Rīgas kolonialpreekšču tirgotawas jauns zilweks, ipehjijs patstahwigi korespondet. Ēsmu pilnīgi pahrleezinats, ka ičo prasību waru ispildit un Zuhš padewigi luhdsu, laipni manu peedahwajumu uš ičo weetu peenemt un, ja eespehjas, man preekšč-roku dot.

Par manu lihdsšchinejo isglihtību es šew atkauju to šwarigako Zums pašnot.

Pehz Alšchka Tirdsneežibas Školas pabeigšchanas es eestahjos Hans J. Blumentala Tirdsneežibas namā kā mahžeklis. Pehz nokalpoteem 3 mahžekta gadeem es paliku turpat kā komijs (tantorists, korespondents u. t. t.) lihds 1911. gada rudenam, kad man bij jaestahjas kara deenestā un tiku eedalits 43. Sibirijas Strehlneeku pulkā, Dmškā kur es tagad atrodos.

Rudenī es tikšču atlaists rezervē un warešču atkal nodotees tirdsneežibai un šawu pahrtraukto darbību uffahht.

Atkauceet wehl Zums neleekutoti apgalwot, ka es uszihtīgi žentiškos, zaur šinaschanam un weenmehr apfinigu šawu peenahkumu ispildišchanu Zuhšu ustizību eeguht.

Pehz eespehjas drihsu atbildi luhgdams, šhmejos leelakā

augstžeenibā un padewibā

Juris Rakits.

Rigā, 10. janvārī 1914.

Godatam J. Freywald kungam, Leepajā!

Mo kahda man labwehliga kunga dabuju finat, ka Zuhšu kantori no 1. aprīļa šch. g. buhs brihwa weena weeta un talab es few atkauju pehz šchis weetas zenstees un preešč tās šawus ipehtus peedahwat.

Par manu lihdfšchinejo darbibu waru Zums pajinot šefošcho:

Pehz 6 gadigas darbības M. Knagge linu un labības eksporta kantori, šcheit, es wadiju mana šlimā tehwa-brahka Kolonial un Manufakturpretičhu tirgotawu Walmeerā, kura pehz ta nahwes tika isbeigta.

Sewi Zuhšu labwehlibai eeteifdams šhmejos augstzeenibā

Zehkabs Butniņš.

Rigā, 15. janvārī 1914.

Doti godats funks!

Atteezotees uf Zuhšu šludinajumu šchis deenas „Jaunās Deenas Lapas“ numurā sem „N1372“, es atkauju few peedahwat Zums šawu darbu Zuhšu godajamā namā.

Ešmu tagad 20 gadus wejs. Preešč trim gadeent beidju Rigas Pilsehtas Tirdsneezības školu ar selta medatu un eestahjos šchejeenes G. G. Laščkowa leeltirgotawā kā mahžellis, kur tiku nodarbinats gan noliktawā, gan kantori. Abās weetās es ispildiju tefošchos darbus un kantori es tiku praktiški eepafihstinats ar dubulto grahmatweščhanu. Man tika dota ari isdewiba apmeklet Paegla grahmatweščhanas kursus, kur wehltreif teoriški mahžijos tirdsneezīškās šinības, kā ari wahžu un angku walodas, kurās ari ešmu ipehžigs pilnigi patšahwigi korespondet un šarunatees.

Mans prinzipals, kursch pilnigi peekriht manai

tablakai, daudspuſigakai iſglištibai tirdsneežibā, ſoti lab-
praht doš vajadſiģas ſinas par mani un eš Žuhs it
laipni luhdsu, pamatojotees uš tām ſinam, iſſchirtees
preeſch manis labwehliģā ſahrtā.

Wiſā augſtzeeniģā

Andrejs Salinſch.

Walmeerā, 15. februari 1914.

Godateem Sniker un Janſon kungeem Rīgā.

No draudſiģas puſeš man tizis ſinams darits, ſa
apriķa ſahkumā Žuhju godajamā namā tiſſchot paleeli-
nats personaš, peenemot daſchus palihģus. Lai waretu
ſawā arodā papildinatees, man neahds gadijeens ne-
buhtu patihķamats, ſa taš, ſtrahdat Žuhju god. tirdsnee-
žbaš namā.

Sawuš mahžekta gaduš beidſu ſchejeenes leelakā
un kreetnakā tirdsneežibaš namā, A. Kampe un beedriš,
linu un labibaš weikalā, ſaweenotā ar kolonialpreſchju
un kraſhu tirgotawu, tepat, un pehģ tam ſtrahdaju wairal
gaduš gan kā pahrdewejs, kaſeers, noliftowas pahrfiniš,
kantoriſts u. t. t. un tagad ſtrahdaju turpat kā apſahrt-
zeļotajs.

Par manām ſpehģām, manu iſglištibu, karakteri u.
t. t. luhdsu orientetees žaur ſiķu eewahķchanu no firmas,
kurā ešmu lihds ſchim ſtrahdajis. Sawas ſinaſchanaš
papildinat, ſewi daudspuſiģi iſglištot un ſawu tirdsnee-
žiſto redſeš aploķu paleelinat man ir eeſpehģamuš ar to,
ſa Žuhš man luhģto weetu dodeet, un eš, ar apſinigaķo
man uſliķto peenahķumu iſpildišchanu, parahdiſchu Žuhs
ſawu pateizibu.

Labwehliģu atbildi ſagaidot, ſihmejoš leelakā augſt-
zeeniģā un neaprobeſchotā

padewibā

Žahniš Kronberģš.

Rīgā, 24. februārī 1914.

Ģeenīts funks!

Atteezotees uf Zuhfu sludinajumu „Dziintenes Wehstnescha“ schis deenas numurā, ufdroschinos Zuhš luhgt peenemt mani issludinatā brihwā grahmawescha weeta Zuhfu god. fabrikā.

Kas atteezas uf manām špehjam grahmaweschanā, tad no klastpeeliktām apleezibam Zuhš redsefeet, ka to man ir pilnigi peeteekošchi.

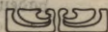
Par manu lihdschinejo darbibu turu par nepeezeeschamu pasinot šekošcho: Behz Waltas tirdsneezibas skolas nobeigšchanas es eestahjos J. E. Muschke kunga lampu fabrikas kantori, tur 5 gadus strahdadams nodarkojos ar grahmaweschanu un korespondeschanu.

Dā tad ar dubulto grahmaweschanu esmu pamatigi pasihstams, tāpat ari protu pamatigi 3 weetejās walodās un runaju tekošchi ari angšu walodā; kas atteezas uf korespondenzi pehdejā, tad tajā, neesmu špehjigs patstahwigi korespondet, bet zeru neilgā laikā šcho robu peepildit.

Badewigi luhdsu peenemt manu neleekufoto apgalwojumu, ka manis peenemschanu Zuhfu god. firmas kantori es usskatishu par šewischku godu un peeliskhu wisus šawus špehkus, lai attaisnotu to ustizibu, kuru es zeru eemantot.

Gaidot man labwehligu atbildi, ar dšikato

Beigas.

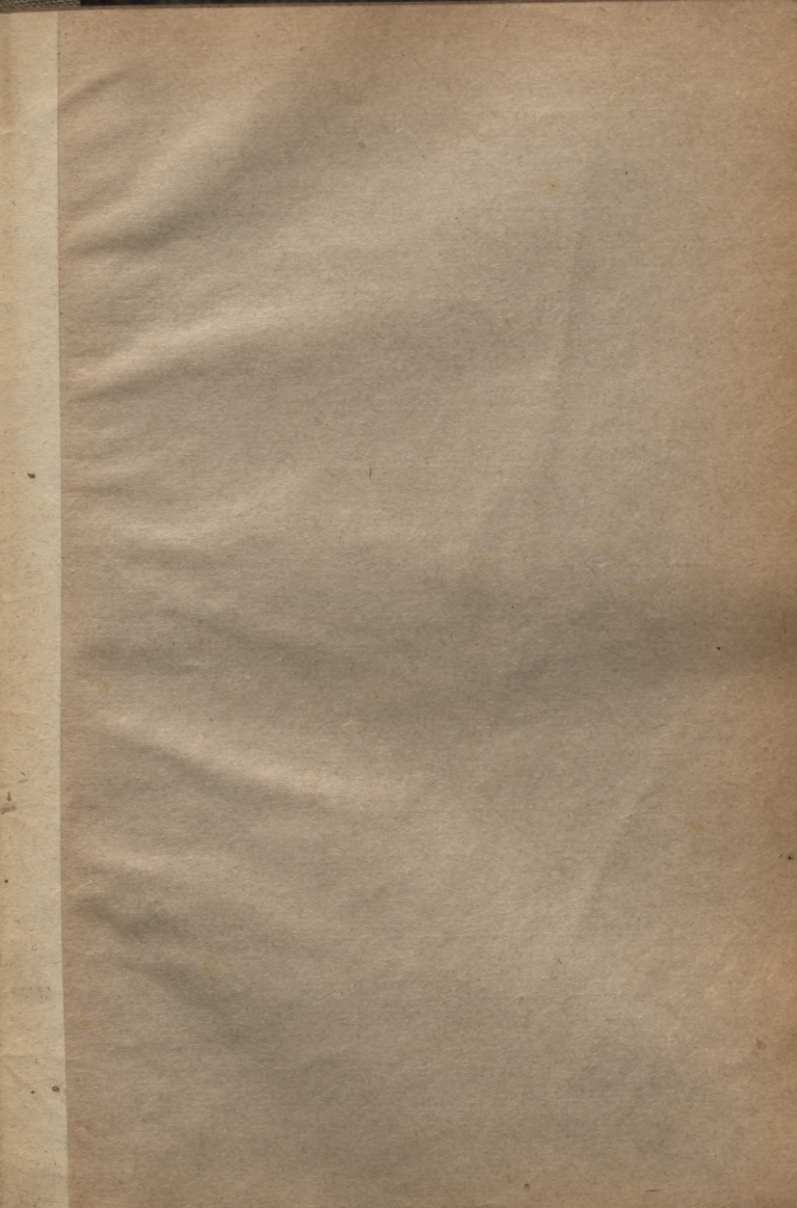
Pasitaju laipnai eeweħribai.

Zuhs buħseet nowehrojuħi, ka daudsi apdahwinati un gudri zilweki eenem neeeweħrojamu stahwołki dsiħwė, wineem dsiħwė naw sekmju. Ka wineem truhst? Tad buħseet ari nowehrojuħi, ka daudsi zilweku, kuri masal isglihtoti, masal iħweizigi un ne wifai apdahwinati, eenem łoti labu stahwołki dsiħwė. Rapeħz tas tã? Wiħs nosleħpums pastahw eelħi ta, ka pirmajeem nawa perħonigã peewillħchanas speħta, wina neprot dabut žitus sem řawa eepaida, wineem truhst energijas un žitu ihpaħiħibu, kuras nepezeesħamas, lai waretu sekmes guħt Ğewehrojeet: lai laħdã laimes deenã Zuhs buħtu dsiħmuħi lai Zuhs buħtu, žil isglihtoti un gudri buħdami, bet ja Žums dsiħwė truhst augħejo ihpaħiħibu, tad Zuhs weenineħr dsiħwė eenemseet taħdu stahwołki, kuruħ buħs semals par to, laħds Žums peħz Žuħsu speħjam peenahłtos.

Wiħas nepezeesħamã ihpaħiħibas, lai speħtu sekmes guħt, laħs war peesawinatees, war few eeaudset. Pihds iħim latweesħu walodã nebi ġrahmatu, no kuraħ to waretu eemahžitees. To robu nu ir peepildiħu ġrahmatu apġahdneeħiba „Enerģija“, isdodama ġrahmatu sem nosautuma: **Žeħiħ us sekmem**, no kuras war pamatigi eemahžitees, ka attiħtit few perħonigo magnetiħmu, ka dabut žitus zilwekus sem řawa eepaida, (eedweħsmot jeb suģestet) ka attiħtit stipru ġribas speħtu, energiju, paħšawaldišchanos, paħšpaħawibu, neatlaidibu, paħšapħiħu, usħemhibu, ka pahrdot prejes ar suģestijas jeb eedweħsmas palihdsiħibu, ka eeguħt sekmes tirdsneeħibã, řabeedribã, miħlestibã u. t. t. ka tilt wakã no dasħadãħ nekreetnãħ un kaitigãħ eerasħam, (onaniħma, piħpoħchanas un t. t.), ka eeguħt bagatibu, un ka isahrstetees no dasħam ħlimibam bes aħrsta palihdsiħibas.

Žena par řeho laħram nepezeesħamo ġrahmatu ir nolikta łoti sema tikai 50 řap., lai to laħs waretu eegahdatees. Nopeħrjeet řeho ġrahmatu tuhłit, neatleezeet to us weħłaku. Raħs azumiħłlis, to Zuhs nolawejeet, ir preeħiħ Žums řaudejums. 50 řapeilas war laħs isdot, kuruħ speħi řrahdat, jo tas bagatigi atmaħřaħees. Ğrahmata „Žeħiħ us sekmem“ ir dabujama laħrã labakã ġrahmatu tirtotawã. Ğa tomeħr kur nebuħtu, tad eesuhsteet 60 řap. paħmarķãs us řekosħu adreħi: Рига, Эд. Алксннту, почт. ящ. № 36 un Žums nekawejoħi ġrahmata tiks isħuħtita. Us peħzmaħku (наложеннымъ платежомъ) 20 řap. dahřgati.

Apġahdneeħiba „Enerģija“

Ras grib şafneegt, fo jau ziti ir şafneeguşchi,
Ras grib dabut zitus sem şawa eespaida
(eedweşma),

Ras grib attihsttit ştipru gribas şpeşku, energiju,
Ras grib eeguht şekmes şabeedribâ, mişlestibâ
u. t. t.

Ras grib ziteem patift,

Ras grib eeguht şekmes, labflahjibu un laimi,
Şas lai laşa graşmatu:

Şeşch us şekmem.

Maşşâ 50 şap.

Dabujama katrâ labakâ graşmatu tirgotawâ.

LATVIJAS NACIONĀLA BIBLIOTĒKA

0310045670